

DIVORCE BY NOTARIAL PROCEDURE

Viorica-Mihaela FRÎNTU

Lecturer PhD

Faculty of Educational Sciences, Law and Public Administration,
„Constantin Brâncuși” University of Târgu-Jiu

ABSTRACT: *DIVORCE BY NOTARIAL PROCEDURE IS THE WAY OF DISSOLVING THE MARRIAGE TYPE REMEDY, CARRIED OUT THROUGH A NON-CONTENTIOUS PROCEDURE, THE DIVORCE BEING ASCERTAINED BY THE NOTARY PUBLIC AFTER AND ACCORDING TO THE AGREEMENT BETWEEN THE PARTIES, WITHIN THE LIMITS OF THE LAW.¹*

THE NOTARIAL PROCEDURE OF THE DIVORCE IS REGULATED BY ART. 375-378 CIVIL CODE AND BY THE REGULATION FOR THE IMPLEMENTATION OF THE LAW OF NOTARIES PUBLIC AND NOTARIAL ACTIVITY NO. 36/1995, ADOPTED BY ORDER OF THE MINISTER OF JUSTICE NO. 2333/C/2013.

KEY WORDS: *DIVORCE, NOTARY PUBLIC, DIVORCE APPLICATION, DIVORCE CERTIFICATE*

1. Introducere

Divorțul prin procedură notarială este acea modalitate de desfacere a căsătoriei de tip remediu², realizată printr-o procedură necontencioasă, divorțul fiind constatat de notarul public în urma și conform acordului intervenit între părți, în limitele legii.³

Procedura notarială a divorțului este reglementată de art. 375-378 Cod civil și prin Regulamentul de punere în aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, adoptat prin Ordinul ministrului justiției nr. 2333/C/2013.⁴

Potrivit art. 375 alin. (1) Cod civil, dacă soții sunt de acord cu divorțul și nu au copii minori, născuți din căsătorie, din afara căsătoriei sau adoptați, ofițerul de stare civilă ori *notarul public* de la locul căsătoriei sau al ultimei locuințe comune a soților poate constata desfacerea căsătoriei prin acordul soților, eliberându-le un certificat de divorț, potrivit legii.

Divorțul prin acordul soților poate fi constatat de notarul public, se prevede în alin. (2) al art. 375 Cod civil, și în cazul în care există copii minori născuți din căsătorie, din afara

---

¹ A se vedea Daniela Negrilă, *Divorțul prin procedură notarială. Studii teoretice și practice*, Editura Universul Juridic, București, 2014, p. 35.

² Adică acel tip de divorț care nu este condiționat de existența unei culpe, ci de imposibilitatea continuării conviețuirii între soți.

³ A se vedea Daniela Negrilă, *op. cit.*, p. 35.

⁴ Publicat în Monitorul Oficial nr. 479 din 1 august 2013, rectificat în Monitorul Oficial nr. 591 din 19 septembrie 2013, modificat și completat ulterior prin: Ordinul ministrului justiției nr. 1886/C/2016; Ordinul ministrului justiției nr. 4181/C/2016; Ordinul ministrului justiției nr. 1618/C/2017.

căsătoriei sau adoptați, dacă soții convin asupra tuturor aspectelor referitoare la numele de familie pe care să îl poarte după divorț, exercitarea autorității părintești de către ambii părinți, stabilirea locuinței copiilor după divorț, modalitatea de păstrare a legăturilor personale dintre părintele separat și fiecare dintre copii, precum și stabilirea contribuției părinților la cheltuielile de creștere, educare, învățatură și pregătire profesională a copiilor.

2. Condițiile divorțului pe cale notarială

Divorțul prin acordul soților pe cale notarială presupune îndeplinirea următoarelor condiții:¹

- a) căsătoria să fie valabil încheiată;
- b) soții să aibă capacitate deplină de exercițiu;
- c) să existe consimțământul liber și neviciat al soților cu privire la divorț;
- d) soții să se înțeleagă cu privire la cererile accesorii privitoare la: numele de familie pe care îl vor purta după divorț; exercitarea autorității părintești de către ambii părinți; stabilirea locuinței copiilor după divorț; modalitatea de păstrare a legăturilor personale dintre părintele separat și fiecare dintre copii; stabilirea contribuției părinților la cheltuielile de creștere, educare, învățatură și pregătire profesională a copiilor.

Așa cum am arătat, divorțul prin acordul soților poate fi constatat de notarul public și în cazul în care există copii minori născuți din căsătorie, din afara căsătoriei sau adoptați, dacă soții convin asupra cererilor accesorii menționate anterior.

Conform art. 375 alin. (2) teza finală Cod civil, dacă din raportul de anchetă socială rezultă că acordul soților privind exercitarea în comun a autorității părintești sau cel privind stabilirea locuinței copiilor nu este în interesul copilului, sunt aplicabile prevederile art. 376 alin. (5) Cod civil potrivit cărora notarul public emite o dispoziție de respingere a cererii de divorț și îndrumă soții să se adreseze instanței de judecată.

3. Competența soluționării cererii de divorț pe cale notarială

Potrivit art. 375 alin. (1) Cod civil, competența aparține notarului public de la locul căsătoriei sau al ultimei locuințe comune a soților.

Art. 267 din Regulamentul de punere în aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, adoptat prin Ordinul ministrului justiției nr. 2333/C/2013, prevede că, procedura divorțului prin acordul soților este de competența notarului public cu sediul biroului în circumscripția judecătorească sau a Tribunalului București, în a cărei rază teritorială s-a încheiat căsătoria sau se află ultima locuință comună a soților. La primirea cererii, notarul public are obligația de a verifica, în prealabil, competența teritorială, potrivit legii. Dacă părțile insistă să înregistreze cererea cu încălcarea competenței, notarul public procedează la înregistrarea cererii și pronunță o încheiere de respingere a acesteia. Cererea de divorț primește și un număr de înregistrare unic la nivel național din Registrul național de evidență a certificatelor de divorț (RNECD). În cazul în care stabilește că divorțul prin acordul soților este de competența altui birou notarial, notarul public îndrumă părțile să se adreseze notarului public competent, iar în cazul în care competente sunt mai multe birouri notariale, competența de îndeplinire a procedurii divorțului prin acordul părților aparține biroului notarial care a înregistrat primul cererea la RNECD.

Prin ultima locuință comună se înțelege ultima locuință în care au conviețuit soții. Dovada ultimei locuințe comune se face, după caz, cu actele de identitate ale soților, din care

---

¹ Dan Lupașcu, Cristiana Mihaela Crăciunescu, *Dreptul familiei*, Ediția a III-a, emendată și actualizată, Editura Universul Juridic, București, 2017, p. 308.

rezultă domiciliul comun sau reședința comună a acestora, ori, dacă nu se poate face dovada în acest fel, prin declarație autentică pe propria răspundere a fiecăruia dintre soți, din care să rezulte care a fost ultima locuință comună a acestora. Declarația se va consemna în cererea de divorț și în încheierea de admitere a cererii de divorț [art. 268 din Regulament].

4. Procedura divorțului pe cale notarială

Cererea de divorț

Potrivit art. 270 alin. (1) din Regulamentul de punere în aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, adoptat prin Ordinul ministrului justiției nr. 2333/C/2013, cererea de divorț se face în scris și se semnează personal de către soți sau prin mandatar, în fața notarului public la care se depune cererea.

Art. 269 din Regulament precizează că soții se vor prezenta personal în fața notarului public pentru depunerea cererii de divorț, precum și ulterior, în cadrul procedurii, pentru stăruința în cererea de divorț și exprimarea consimțământului liber și neviciat cu privire la desfacerea căsătoriei. Prin excepție, cererea de divorț se poate depune la notarul public și prin mandatar cu procură autentică, aceasta cuprinzând toate mențiunile necesare, potrivit legii, la depunerea cererii.

Potrivit art. 270 alin. (2) din Regulament, cererea de divorț va cuprinde declarația soților că au ori nu copii minori născuți din căsătorie, din afara căsătoriei sau adoptați, acordul de principiu al ambilor părinți cu privire la copiii minori, precum și învoiala acestora asupra numelui de familie pe care îl va purta fiecare dintre soți după divorț, potrivit.

În conformitate cu alin. (3) al aceluiași articol, cererea de divorț va fi însoțită de fotocopii de pe certificatele de naștere ale soților, precum și de pe actele de identitate ale acestora și, după caz, ale copiilor minori. Odată cu depunerea cererii de divorț, soții vor prezenta notarului public originalul certificatului de căsătorie emis de autoritățile române, de pe care se va face copie legalizată, care va fi anexată la cererea de divorț.

Originalul certificatului de căsătorie se reține de către notarul public până la eliberarea certificatului de divorț [art. 270 alin. (4) din Regulament].

La primirea cererii de divorț, prevede art. 270 alin. (5) din Regulament, notarul public verifică identitatea soților și dacă datele înscrise în cererea de divorț corespund cu datele înscrise în actele anexate cererii.

Art. 271 din Regulament dispune că, în ziua primirii cererii, notarul public înregistrează cererea în registrul de divorțuri, după ce a verificat dacă este competent și dacă a fost plătit onorariul [alin. (1)]. După înregistrarea cererii, pentru a putea continua procedura de divorț, notarul public verifică în RNECD să nu mai fie înregistrată de către aceiași soți o altă cerere de divorț [alin. (2)]. Notarul public, după ce efectuează operațiunile de verificare prevăzute la alin. (1) și (2), acordă soților un termen de reflecție de 30 de zile și îi informează despre aceasta la momentul înregistrării cererii [alin. (3)].

Pe perioada celor 30 de zile, termenul are efect suspensiv, în sensul că soluționarea cererii de divorț este amânată până la împlinirea lui¹. Acest termen se calculează pe zile libere, în cuprinsul lui neintrând ziua depunerii cererii și nici ziua în care acesta se sfârșește.

La expirarea termenului, soții se prezintă personal, iar notarul public verifică dacă soții stăruie să divorțeze și dacă, în acest sens, consimțământul lor este liber și neviciat.²

---

¹ Aurelian Gherghe, *Noile modalități de desfacere a căsătoriei*, în Noul Cod civil. Comentarii, coordonator Marilena Uliescu, Ediția a III-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2011, p. 440.

² Ioan Dorel Romoșan, *Dreptul familiei*, Editura Universul Juridic, București, 2012, p. 259.

Stăruința, respectiv, lipsa de stăruință a fiecăruia dintre soți se constată în încheierea de admitere, respectiv de respingere a cererii de divorț.¹

În vederea admiterii cererii de divorț în cazul în care există copii minori, se prevede în art. 272 din Regulament, notarul public sesizează autoritatea competentă, atașând cererii proiectul acordului soților cu privire la exercitarea autorității părintești, locuința copiilor, modalitatea de păstrare a legăturilor personale și stabilirea contribuției fiecăruia dintre părinți la creșterea, educarea, învățătura și pregătirea profesională a copiilor după divorț. La dosarul cauzei se depune raportul de anchetă socială, în vederea soluționării procedurii de divorț pe cale notarială.

La expirarea termenului de 30 de zile, în caz de neprezentare a soților și în lipsa unei cereri de amânare a acestora, notarul public respinge cererea de divorț prin încheiere [art. 271 alin. (4) din Regulament].

Notarul public respinge cererea de divorț dacă soții nu se înțeleg cu privire la exercitarea drepturilor părintești sau la purtarea numelui de familie după divorț [art. 271 alin. (5) din Regulament].

Soluționarea cererii de divorț

În cadrul procedurii notariale de divorț, notarul public dă, prin încheiere, una dintre următoarele soluții:²

- a) admiterea cererii de divorț;
- b) respingerea cererii de divorț.

Potrivit art. 273 din Regulament, dacă soții stăruie în cererea de divorț și dacă, în acest sens, consimțământul lor este liber și neviciat, după autentificarea acordului părinților cu privire la copiii minori, notarul public întocmește o încheiere de admitere a cererii de divorț prin acordul părților, încheiere prin care constată că aceștia își exprimă consimțământul liber și neviciat și sunt îndeplinite, cumulativ, și celelalte condiții legale prevăzute de Codul civil pentru desfacerea căsătoriei.

În conformitate cu art. 274 alin. (2) din Regulament, certificatul de divorț se întocmește în 6 exemplare originale, din care: câte un exemplar pentru fiecare dintre soți, un exemplar pentru dosarul de divorț, un exemplar pentru mapa de divorțuri de la sediul biroului notarial, un exemplar pentru registrul stării civile de la locul în care s-a încheiat căsătoria sau unde s-a transcris certificatul de căsătorie eliberat într-un alt stat și un exemplar pentru registrul stării civile deținut de direcția județeană de evidență a persoanelor.

În vederea eliberării certificatului de divorț, potrivit art. 275 alin. (1) din Regulament, notarul public va solicita, prin intermediul administratorului registrelor unice ale Uniunii, alocarea numărului pentru certificatul de divorț din Registrul unic al certificatelor de divorț, ținut de Ministerul Afacerilor Interne. Numărul alocat de acest registru se înscrie de către notarul public pe certificatul de divorț.

În cazul în care, în urma solicitării adresate, se constată că în Registrul unic al certificatelor de divorț este deja alocat un număr de înregistrare pentru un certificat de divorț eliberat aceluiași soți, notarul public solicitant va dispune, prin încheiere, respingerea cererii de divorț, ca fiind rămasă fără obiect.³

---

¹ Cristian Mareș, *Dreptul familiei*, Ediția a 2-a, Editura C.H. Beck, București, 2015, p. 197.

² Dan Lupașcu, Cristiana Mihaela Crăciunescu, *op. cit.*, p. 312.

³ Ibidem.

Conform art. 276 alin. (1) din Regulament, certificatul de divorț face dovada desfacerii căsătoriei prin acordul soților, precum și a numelui de familie pe care fiecare dintre soți îl va purta după divorț.

După eliberarea certificatului de divorț, notarul public comunică, de îndată, un exemplar al acestuia la primăria locului în care s-a încheiat căsătoria sau unde s-a transcris certificatul de căsătorie eliberat într-un alt stat, spre a se face mențiune despre divorț în actul de căsătorie, și un exemplar la registrul stării civile ținut de direcția județeană de evidență a persoanelor, prevede art. 276 alin. (2) din Regulament.

Odată cu eliberarea certificatului de divorț, în conformitate cu dispozițiile art. 276 alin. (3) din Regulament, notarul public restituie soților certificatul de căsătorie, pe care va înscrie mențiunea: "Desfăcut căsătoria prin certificatul de divorț nr. .../...", urmată de semnătura și sigiliul notarului public instrumentator.

În cazul admiterii cererii de divorț, notarul public comunică de îndată, în format electronic, soluția, în vederea închiderii poziției respective din RNECD [art. 276 alin. (4) din Regulament].

Notarul public emite o încheiere de respingere a cererii de divorț în unul dintre următoarele cazuri¹, precum și în alte cazuri în care nu sunt îndeplinite, cumulativ, condițiile legale pentru desfacerea căsătoriei prin acordul soților:

- a) nu are competența să soluționeze cererea de divorț;
- b) unul dintre soți este pus sub interdicție;
- c) unul dintre soți nu își poate exprima consimțământul liber și neviciat;
- d) la depunerea cererii de divorț nu sunt prezenți ambii soți personal sau prin mandatar;
- e) unul dintre soți sau mandatarul refuză să semneze cererea personal, în fața notarului public;
- f) soții refuză să dea declarațiile prevăzute de regulament;
- g) soții nu se înțeleg cu privire la numele de familie care urmează a fi purtat după divorț de către fiecare dintre ei;
- h) soții nu prezintă, la depunerea cererii de divorț, actul de căsătorie în original;
- i) unul dintre soți se prezintă în fața notarului public la termenul de 30 de zile acordat și declară că nu mai stăruie în cererea de divorț;
- j) unul dintre soți nu mai stăruie în cererea de divorț, întrucât nu s-a prezentat în fața notarului public la termenul stabilit pentru a declara că stăruie în cererea de divorț;
- k) cererea a rămas fără obiect, întrucât căsătoria dintre soți a fost desfăcută de către o altă autoritate competentă;
- l) soții se împacă;
- m) soții își retrag cererea de divorț;
- n) soții nu se înțeleg cu privire la obligațiile pe care le au în legătură cu copiii minori sau cu privire la numele ce urmează să îl poarte după divorț;
- o) înainte de finalizarea procedurii de divorț unul dintre soți a decedat, căsătoria încetând în acest mod.

În cazul respingerii cererii de divorț, notarul public comunică de îndată, în format electronic, soluția pronunțată, în vederea închiderii poziției respective în RNECD [art. 278 alin. (1) din Regulament].

---

¹ Art. 277 din Regulament

Împotriva încheierii de respingere a cererii de divorț nu există cale de atac, dar soții se pot adresa cu cerere de divorț instanței de judecată, pentru a dispune desfacerea căsătoriei prin acordul lor sau în baza unui alt temei prevăzut de lege.

Pentru repararea prejudiciului prin refuzul abuziv al notarului public de a constata desfacerea căsătoriei prin acordul soților și de a emite certificatul de divorț, art. 378 alin. (3) din Codul civil arată că oricare dintre soți se poate adresa, pe cale separată, instanței competente.

Data desfacerii căsătoriei pe cale notarială. Căsătoria este desfăcută la data eliberării certificatului de divorț.

BIBLIOGRAFIE

1. Gherghe Aurelian, *Noile modalități de desfacere a căsătoriei*, în Noul Cod civil. Comentarii, coordonator Marilena Uliescu, Ediția a III-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2011;
2. Lupașcu Dan, Crăciunescu Cristiana Mihaela, *Dreptul familiei*, Ediția a III-a, emendată și actualizată, Editura Universul Juridic, București, 2017;
3. Mareș Cristian, *Dreptul familiei*, Ediția a 2-a, Editura C.H. Beck, București, 2015;
4. Negrilă Daniela, *Divorțul prin procedură notarială. Studii teoretice și practice*, Editura Universul Juridic, București, 2014;
5. Romoșan Ioan Dorel, *Dreptul familiei*, Editura Universul Juridic, București, 2012;
6. Ordinul ministrului justiției nr. 2333/C/2013 privind aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, publicat în Monitorul Oficial nr. 479 din 1 august 2013, rectificat în Monitorul Oficial nr. 591 din 19 septembrie 2013, modificat și completat ulterior prin: Ordinul ministrului justiției nr. 1886/C/2016; Ordinul ministrului justiției nr. 4181/C/2016; Ordinul ministrului justiției nr. 1618/C/2017.